Naam van de spreker | Locatie

FPT Marktmonitor Najaar 2026

Brigitte Bakker, powered by FME

Groei houdt stand ondanks onzekerheid

De economische omstandigheden zijn allesbehalve eenvoudig. Geopolitieke spanningen, handelsbelemmeringen, hogere energieprijzen en oplopende rente zorgen voor onzekerheid bij bedrijven. Toch laten de cijfers zien dat belangrijke delen van de Nederlandse economie zich beter ontwikkelen dan verwacht.

Dat betekent niet dat alle ondernemers positief zijn. De omstandigheden voor investeringen waren in september, net als in augustus, ongunstig.
Producenten hebben te maken met hogere kosten voor energie, grondstoffen en kapitaal. Ook het aantal faillissementen ligt hoger dan een jaar geleden.
De faillissementsgraad steeg naar 8,5 faillissementen per honderdduizend bedrijven, tegenover 7,5 een jaar eerder.
Daarnaast koelt de arbeidsmarkt geleidelijk af. Het werkloosheidspercentage bleef in september stabiel op 4,0%, terwijl minder mensen werk vinden.
Tegelijkertijd houdt de economie beter stand dan eerder werd verwacht. De export blijft groeien, al was de groei van de goederenexport in september minder sterk dan een maand eerder. Ook consumenten blijven besteden ondanks het aanhoudend lage consumentenvertrouwen.
Daarnaast bleven bedrijven investeren. In augustus lagen de investeringen in materiële vaste activa 1,8% hoger dan een jaar eerder, vooral dankzij hogere investeringen in machines, computers en gebouwen.

Voor bedrijven in de elektrotechniek en machinebouw zijn de ontwikkelingen in de industrie bijzonder relevant. De Nederlandse industrie realiseerde in augustus een productiegroei van 12% ten opzichte van een jaar eerder, de sterkste stijging in ruim vier jaar. Vooral de (chip-)machine-industrie droeg hieraan bij.
Ook wijzen recente signalen op verder herstel. In september nam de instroom van nieuwe orders toe en werden producenten positiever over de vooruitzichten voor de komende twaalf maanden. Nieuwe projecten en een verwachte aantrekkende vraag vanuit de halfgeleiderindustrie ondersteunen dit optimisme.

Deze ontwikkelingen zijn voor veel bedrijven direct zichtbaar in de orderportefeuille. De (chip-)machinebouw behoort momenteel tot de sterkst presterende onderdelen van de Nederlandse industrie. Daar staat tegenover dat R&D-projecten en leveringen aan defensie achterblijven door onzekerheid rond toekomstige overheidsuitgaven.
Ook de verduurzaming van woningen blijft investeringen ondersteunen. In 2025 werden bijna 300.000 subsidies en leningen verstrekt voor verduurzamings-maatregelen, vooral voor isolatie. Tegelijkertijd blijft de woningmarkt een gemengd beeld geven.
Terwijl de verkoop van bestaande woningen groeit, daalde het aantal verkochte nieuwbouwkoopwoningen voor het vierde kwartaal op rij.

Vooruitkijkend blijft waakzaamheid geboden. Stijgende rente, hoge energieprijzen en geopolitieke onzekerheid kunnen de groei onder druk zetten.
Tegelijkertijd laten de cijfers zien dat de Nederlandse industrie zich vooralsnog goed weet staande te houden.
Voor ondernemers en managers blijft het daarom belangrijk ontwikkelingen in de eigen markt scherp te volgen en kansen tijdig te benutten.

Brigitte Bakker, Business Analist, FME Market & Data Analytics

FME POWERED BY DUTCH TECHNOLOGY

Bbp, inflatie, import en export

Nederlandse Economie

- Het volume van de goederenexport was in augustus 4,9% groter dan in augustus 2025. Bedrijven hebben in augustus vooral meer machines en transportmiddelen uitgevoerd.
- Het volume van de goederenimport groeide in augustus met 2,0%, er zijn vooral meer machines en elektrotechnische apparaten ingevoerd j-o-j.
- In vergelijking met augustus stegen de prijzen voor consumenten in september met 0,1%.
- De stijging van de inflatie wordt vooral veroorzaakt door de prijsstijging van motorbrandstoffen, deze waren in september 27,2% duurder dan een jaar eerder.
- In augustus was dit 23,4%, de prijs van diesel is het meest gestegen. Ook apparatuur voor mobiele telefonie had een opwaarts effect op de inflatie.

(Bron: CBS)

BBP Q2 2026
↑ 1,6%

Inflatie september 2026
↑ 3,4%

Export augustus 2026
↓ 13,2%

Import augustus 2026
↓ 13,2%

BBP (JoJ mutatie) en Inflatie 2019 tot heden

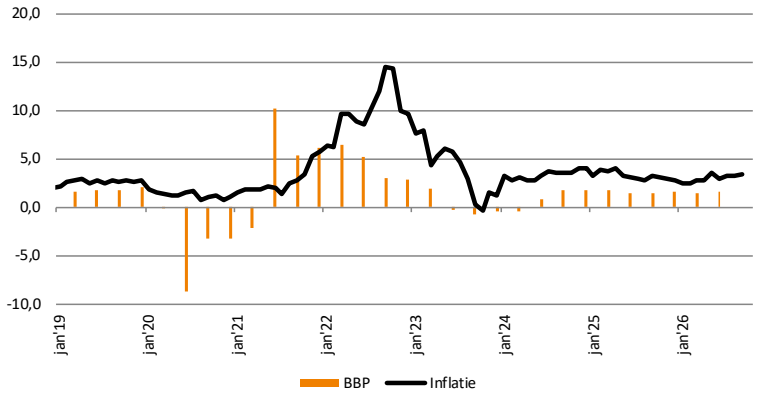

Waardemutatie (JoJ) goederenexport en -import 2019 tot heden

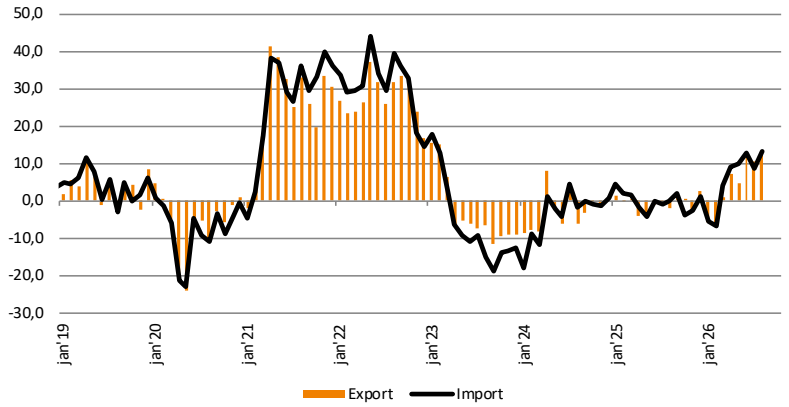

Bedrijfsleven

- In augustus 2026 was het volume van de investeringen in materiële vaste activa 1,8 % groter dan een jaar eerder. In juli groeiden de investeringen met 0,2%.
- Vooral de investeringen in machines (waaronder defensiematerieel), computers en gebouwen waren groter dan een jaar eerder.
- In september waren de omstandigheden voor investeringen even ongunstig als in augustus. De jaar-op-jaarstijging van de export van goederen was kleiner, maar het oordeel van producenten over de orderpositie en het consumentenvertrouwen waren minder negatief.
- De faillissementsgraad was met 8,5 faillissementen per honderdduizend bedrijven in september 2026 hoger dan een jaar eerder.
- Een jaar eerder werden er per honderdduizend bedrijven 7,5 bedrijven failliet verklaard. (Bron: CBS)

Bedrijfsinvesteringen augustus 2026
↑ 1,8%

Producentenvertrouwen september 2026
↑ 4,2

Verwachte productie september 2026
↑ 19,4%

Oordeel orderpositie september 2026
↑ -2,3%

Oordeel voorraden september 2026
↓ -4,5%

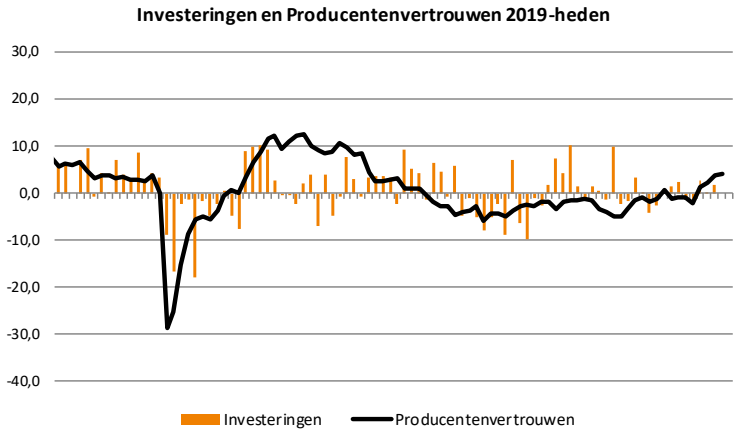

Aantal faillissementen huidig jaar t/m september 2026	
Totaal	2.685 (-4,35%)
Industrie	303 (23,67%)
Bouw & Installatie	503 (3,71%)
Landbouw	17 (-32%)
Handel	572 (-13,33%)
Horeca	207 (-35,11%)
Vervoer & Communicatie	371 (22,04%)
Financ. & zak. Dienstverl.	829 (31,8%)
Onderwijs, cultuur & zorg	172 (-2%)

Consumenten

- Het UWV registreerde eind september 197.100 lopende WW-uitkeringen, dit is een toename van 1,2% t.o.v. vorige maand.
- Doordat de instroom groter was dan de uitstroom steeg het aantal werklozen in de afgelopen 3 maanden met gemiddeld 5.000 per maand.
- In totaal waren er in september 232.000 mensen niet meer werkloos die 3 maanden eerder nog wel werkloos waren.
- Begin dit jaar nam de uitstroom nog toe tot 262.000 in april.
- Het consumentenvertrouwen is sinds corona niet meer positief geweest, maar ondanks de hoge inflatie nam de consumptie in augustus toe met 2,1%.
- Sinds maart groeide de consumptie iedere maand. Op zich niet onlogisch, want lonen stijgen al een paar jaar sneller dan prijzen, dus de koopkracht is toegenomen. (Bron: CBS)

Consumentenvertrouwen

-33

Werkloosheid

4% 408.000

Consumentenvertrouwen en Werkloosheid sinds 2019

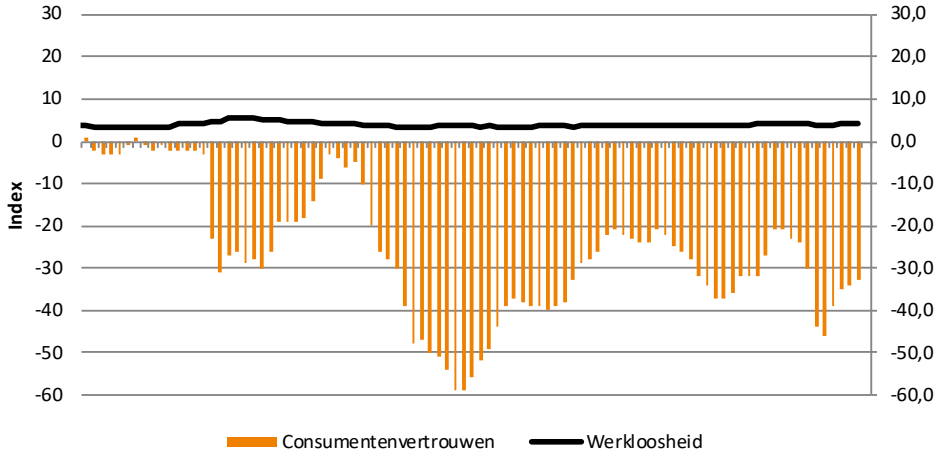

Index per september 2026

Economische situatie → -50

Economische situatie → 0

Financiële situatie → 0

Dit jaar woning onderhoud → 0

Bereidheid grote aankopen → -35

Dit jaar een auto kopen → 0

Sector. Industrie

De kalender gecorrigeerde productie van de Nederlandse industrie lag in augustus **12 %** hoger dan in augustus 2025. In juli was de stijging **9,3 %.**
Van de **8** grootste onderliggende branches groeide de Machinebouw het meest **(45,1 %)** ook de transportmiddelen **(8,3%)**, reparatie en installatie machines **(4,7 %)** en metaalproducten **(1,9%)** lieten groei zien. Naar de inschatting van onze FME econoom komt de groei in de Machinebouw voornamelijk voor rekening van de chipmachine fabrikanten.
De branche Chemie daalde het meeste met **4,1 %.** Op de voet gevolgd door de Rubber en kunststoffen industrie met **– 3%.** **(Bron: CBS)**
Nevi meldt inzake de PMI: De Nederlandse maakindustrie is in september duidelijk sterker geworden. De vraag neemt toe, waardoor de productie groeit en het vertrouwen van fabrikanten verbetert.
Vooral nieuwe projecten en verwachte orders uit de halfgeleiderindustrie zorgen voor optimisme over de komende maanden.**(Bron: Nevi)**

Productie en omzet

Productie Industrie augustus 2026
↑ 12%

Omzet Industrie augustus 2026
↑ 11,6%

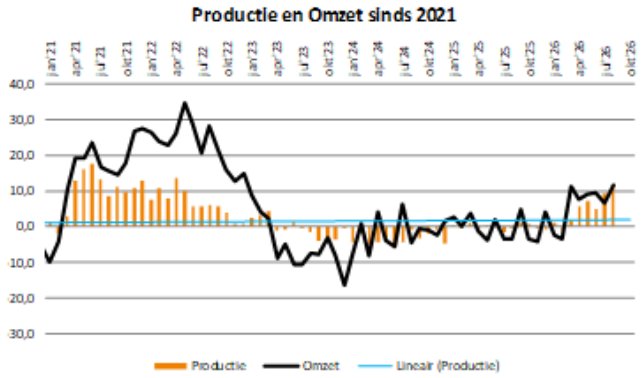

Omzet Chemie augustus 2026
↓ 4,2%

Omzet Metaal augustus 2026
↑ 1%

Omzet machine Ind augustus 2026
↑ 38%

Omzet uit binnenland augustus 2026
↑ 12%

Omzet uit buitenland augustus 2026
↑ 11,4%

Inkoopmanagersindex (PMI)

PMI Nederland ↑ 55,6

PMI Duitsland september 2026
↓ 53,9

PMI Verenigde Staten september 2026
↑ 55,9

PMI China september 2026
↑ 52,1

Uitdagingen FPT Leden

Belemmeringen voor bedrijfsvoering najaar 2026

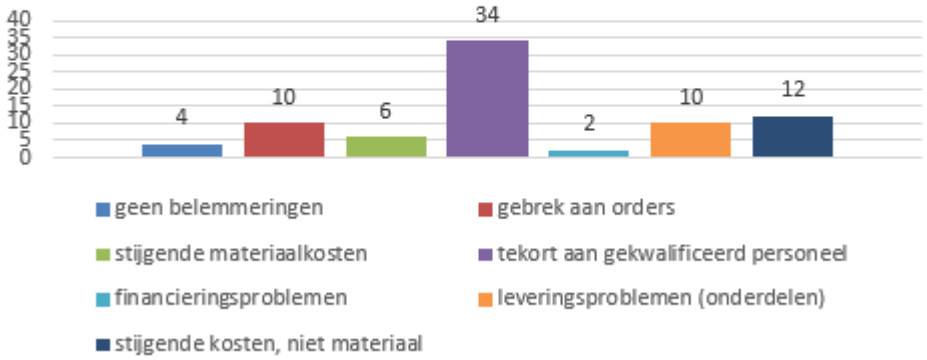

N = 42

Overige signalen (minder vaak genoemd)

Ondernemen wordt vaak vergeleken met zeilen: marktomstandigheden veranderen voortdurend van richting en intensiteit.
Organisaties moeten daarom flexibel blijven inspelen op wisselende economische en marktontwikkelingen.
Bedrijven blijven hun productmix aanpassen aan veranderende marktomstandigheden.
Factoren zoals de dollarkoers en invoerheffingen beïnvloeden het sentiment. De vraagontwikkeling in de Verenigde Staten blijft relatief sterk, terwijl andere regio's terughoudender opereren.

Waar maken FPT leden zich nog meer zorgen over

	Belemmering	Toelichting uit de reacties
1	Onvoorspelbaar en zwalkend overheidsbeleid	Ondernemers ervaren een gebrek aan duidelijke langetermijnvisie, trage besluitvorming en onvoldoende belangenbehartiging.
2	Hoge regeldruk en stijgende lasten	Toenemende belastingen, premies, verplichtingen (zoals GACS), loondoorbetaling bij ziekte en andere administratieve lasten drukken op de bedrijfsvoering.
3	Tekort aan technisch gekwalificeerd personeel	Moeite met het vinden van vakmensen, terwijl ook de inzet van zzp'ers steeds lastiger wordt gemaakt.
4	Oneerlijke concurrentie vanuit China	Vooral door dumping van machines tegen prijzen waarmee Nederlandse bedrijven niet kunnen concurreren.
5	Economische onzekerheid en terughoudende investeringen	Klanten stellen investeringen uit door onzekere prijsontwikkelingen en economische omstandigheden.
6	Complexere projecten en langere doorlooptijden	Projecten worden groter en ingewikkelder, waardoor kosten stijgen en omzet minder voorspelbaar wordt.
7	Onvoldoende stimulerend innovatie- en MKB-beleid	Er is behoefte aan meer subsidies en een beter ondernemingsklimaat om innovatie en groei mogelijk te maken.
8	Infrastructuur- en energieproblemen	Netcongestie, hoge energiebelastingen en gebrekkige infrastructuur (zoals wegafsluitingen) belemmeren ondernemers.
9	Arbeidsmarktontwikkelingen verhogen automatiseringsdruk	Personeelsschaarste stimuleert investeringen in automatisering, maar vraagt tegelijkertijd om hoge investeringen.
10	Markt- en verdienmodelveranderingen	De verschuiving van softwareverkoop naar cloud- en abonnementsmodellen verandert inkomstenstromen en vraagt om aanpassing van bedrijfsmodellen.

Barometer

Concurrentiedruk, Omzet verwachting en Omzet realisatie

Wat FPT leden zeggen over de marktomstandigheden:

- Hoewel het aantal orders afneemt, betreft het steeds vaker grotere projecten. Daarbij ligt de focus in toenemende mate op automatisering en efficiencyverbetering.
- De arbeidsmarkt blijft een belangrijke uitdaging. Ondanks aanzienlijke investeringen in het aantrekken van technisch personeel blijft het aanbod beperkt. Bovendien kiezen minder jongeren voor een technische opleiding, terwijl ook andere sectoren actief concurreren om talent.
- De verwachte groei zet vooralsnog niet door. Er is echter geen gebrek aan aanvragen; de belangrijkste uitdaging ligt momenteel in het uitblijven van investerings- en aankoopbeslissingen.
- Een deel van de Nederlandse maakindustrie lijkt sterk afhankelijk van enkele grote groeimotoren, waardoor marktontwikkelingen grilliger worden ervaren. Tegelijkertijd leeft de wens om productieactiviteiten dichter bij huis te organiseren om de economische basis te verbreden en de veerkracht van de sector te

Saldo omzet verwachting oktober 2026 t.o.v. een jr eerder **5,7%**

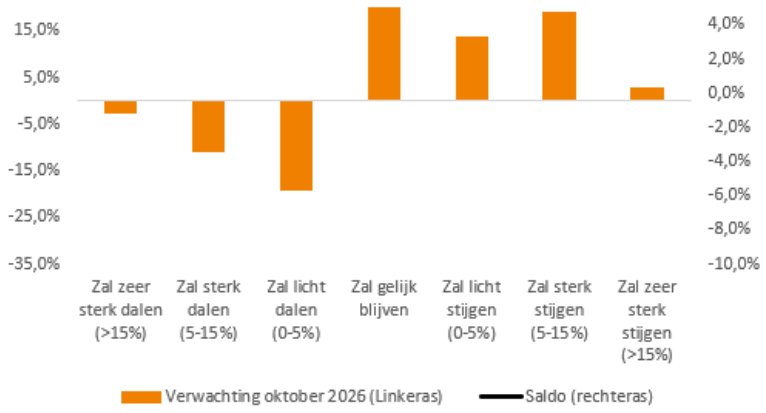

N = 42

Saldo concurrentiedruk oktober 2026 **3,1%**

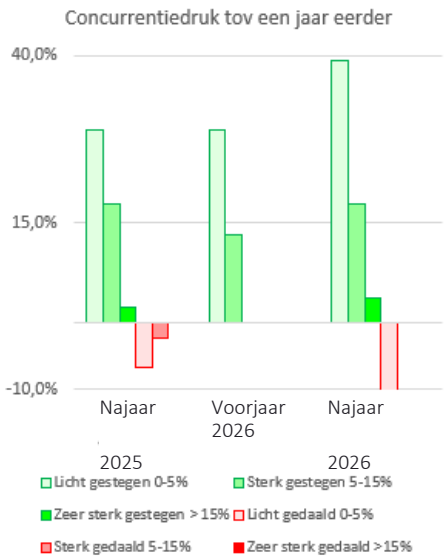

Saldo omzet realisatie afgelopen halfjaar oktober 2026 **4,9%**

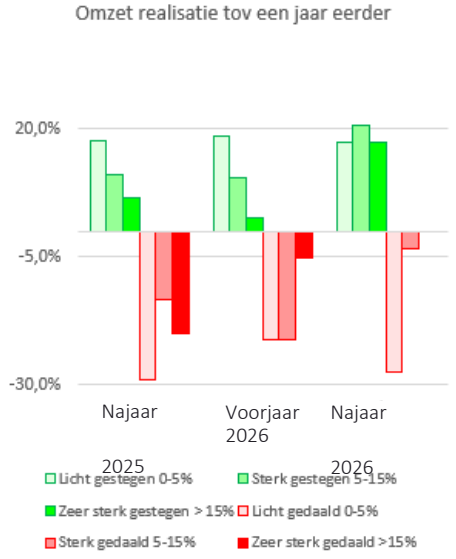

FME POWERED BY DUTCH TECHNOLOGY

Omzet, import en export

Maatwerk gegevens FPT

- De gerealiseerde omzetgegevens van de FPT leden over 2024 zijn gerapporteerd op basis van de ledenlijst per 31-12-2025.
- Het CBS heeft de KvK nummers gekoppeld aan de Bedrijfseenheden waarmee zij werken.
- De geaggregeerde omzet van de FPT leden over het hele jaar 2024 is 5,8% lager dan de omzet over heel 2023.
- Het CBS hanteert een minimum van 10 bedrijven om een SBI code te vermelden.
- In het voorjaar van 2027 worden de gegevens over 2025 verwacht.

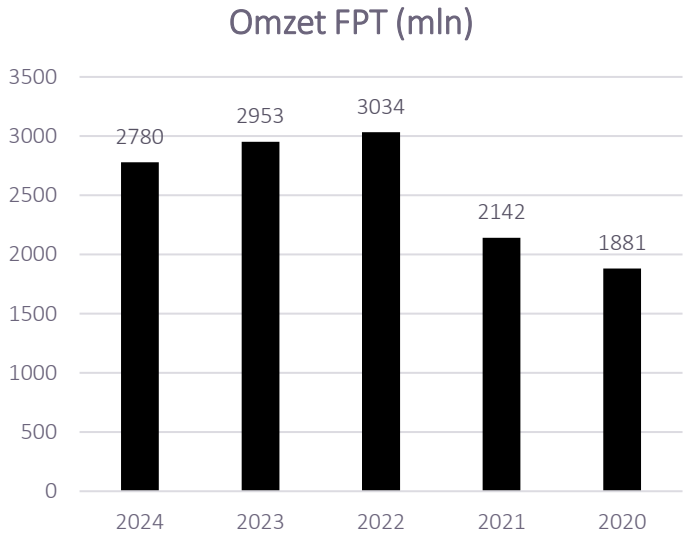

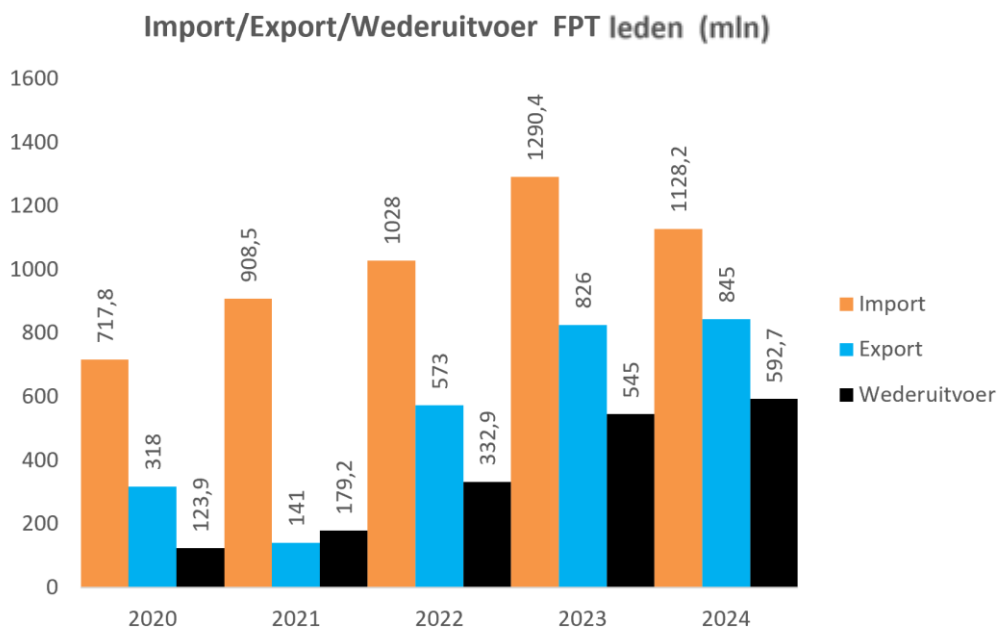

Nederlandse Industrie - voorspelling 2027

Macro-economisch beeld uit de FME Analyse Miljoenennota 2027

De Nederlandse economie groeit naar verwachting met 1,2% in 2027, iets minder dan in 2026. De maatregelen uit de Miljoenennota hebben hier nauwelijks invloed op. Net als dit jaar wordt de groei vooral gedragen door de uitvoer naar Azië van goederen die in Nederland zijn geproduceerd, waaronder machines. De inflatie komt in 2026 uit op 3,3%, mede door de hogere energieprijzen, en daalt naar verwachting in 2027 tot 2,7%. Zolang de inflatie in de eurozone boven de 2% blijft zullen de rentes niet dalen. Dat gebeurt naar verwachting op zijn vroegst in de tweede helft van 2027. De combinatie van hoge rentes en geopolitieke onzekerheid remt de investeringen. De werkloosheid blijft met 4% laag, waardoor bestaande personeelstekorten in de technologische industrie en aanverwante sectoren ook in 2027 zullen aanhouden.
De overheidsfinanciën blijven vooralsnog solide. Het kabinet raamt voor 2027 een begrotingstekort van 2,9% van het bbp, net onder de Europese norm van 3%. Het CPB komt uit op 2,2%, doordat het veronderstelt dat € 5,6 miljard aan begrote uitgaven niet wordt gerealiseerd. De Nederlandse staatsschuld zit met 46,7% van het bbp op iets meer dan de helft van het EU-gemiddelde.

De technologische industrie

De toegevoegde waarde van de technologische industrie stijgt in zowel 2026 als 2027 met 2% volgens Oxford Economics. In 2026 is deze groei volledig toe te schrijven aan de machinebouw, die met 6,7% groeit. Vooral de halfgeleiderindustrie profiteert van de sterk toenemende vraag vanuit de AI-markt. Dit compenseert de lagere uitvoer naar de Verenigde Staten als gevolg van de importheffingen.
Zonder de machinebouw krimpt de productie in 2026 met 3%. Voor een deel van de sector is dit het vierde opeenvolgende krimpjaar. De afsluiting van de Straat van Hormuz drukt bij getroffen bedrijven zowel de bedrijfsresultaten als de investeringen. Volgens de ramingen kunnen veel deelsectoren deze krimp in 2027 volledig inhalen, mits de oorlog in Iran niet verder escaleert. De halfgeleiderindustrie is dus de groeimotor van de sector en van de Nederlandse economie, maar dat succes maskeert de uitdagingen waarmee het gemiddelde bedrijf in de technologische industrie dagelijks te maken heeft.

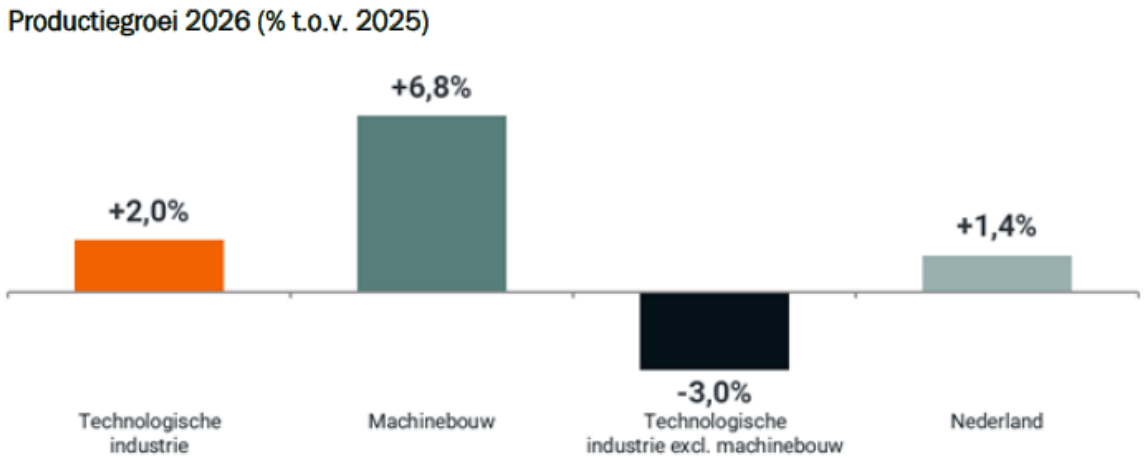

Bron: Oxford Economics. Groei toegevoegde waarde, 2026. Constante prijzen. Nederland: bbp-groei ter referentie.

APPENDIX
Definities en verklaringen

Verantwoording FPT Vertrouwensbarometer:

BBP

Het bruto binnenlands product (BBP) is het eindresultaat van de productieve activiteiten van de ingezeten productie- eenheden. Het is gelijk aan de toegevoegde waarde tegen basisprijzen van alle bedrijfsklassen samen, aangevuld met enkele transacties die niet naar bedrijfsklassen worden verdeeld. De toegevoegde waarde is gelijk aan het verschil tussen de productie (basisprijzen) en het intermediair verbruik (aankoopprijzen). Het BBP is ook gelijk aan de waarde van het in Nederland gevormde inkomen. De volumeontwikkeling van het bruto binnenlands product is de maatstaf voor de economische groei. Bron: CBS (prognoses CBP en DNB)

Inflatie

De inflatie is de procentuele jaar-op-jaar ontwikkeling van de consumentenprijsindex. De inflatie geeft aan hoeveel duurder of goedkoper het leven voor een gemiddeld huishouden in Nederland is geworden in een jaar tijd. Bron: CBS (prognoses CBP en DNB)

Export

De uitvoerwaarde is de waarde van de door ingezetenen aan het buitenland geleverde goederen (en diensten) volgens de statistieken van de internationale handel. Bron: CBS (prognoses CPB en DNB)

Import

De invoerwaarde is de waarde van door het buitenland aan ingezetenen geleverde goederen (en diensten) volgens de statistieken van de internationale handel. Bron: CBS (prognoses CPB en DNB)

Bedrijfsinvesteringen

Bedrijfsinvesteringen in materiële vaste activa zijn uitgaven door vennootschappen, huishoudens en instellingen zonder winstoogmerk aan geproduceerde materiële vaste activa die langer dan een jaar in het productieproces worden gebruikt. Voorbeelden zijn gebouwen, machines, vervoermiddelen en dergelijke.

Bron: CBS (prognoses CPB en DNB)

Producentenvertrouwen

Het producentenvertrouwen is de stemmingsindicator van ondernemers voor de korte termijn, gebaseerd op de verwachte productie en het oordeel over de orderpositie en de voorraden. Bron: CBS

Faillissementen

Het aantal bedrijven en instellingen (rechtspersonen, dus geen natuurlijke personen) dat door uitspraak van de rechter in staat van faillissement is verklaard. Bron: CBS

Consumptie

De consumptie betreft alle uitgaven op Nederlands grondgebied en is gelijk aan de som van de goederen en diensten. Bron: CBS (prognoses CPB en DNB)

Werkloosheid

De werkloze beroepsbevolking bestaat uit personen (15 tot 75 jaar) zonder werk, of met werk voor minder dan twaalf uur week, die actief op zoek zijn naar betaald werk voor twaalf uur of meer per week en die daarvoor direct beschikbaar zijn. Het betreft een seizoen gecorrigeerd getal.

Bron: CBS (prognoses CPB en DNB)

FME POWERED BY DUTCH TECHNOLOGY

APPENDIX VERVOLG

Definities en verklaringen

Consumentenvertrouwen

Het consumentenvertrouwen geeft informatie over het vertrouwen en de verwachtingen van consumenten ten aanzien van de ontwikkelingen van de Nederlandse economie en de eigen financiële situatie.

Samen met de weergegeven koopbereidheid deelindicatoren draagt deze bij FPT de voorspelling van korte termijn schommelingen van de particuliere consumptie. De weergegeven koopbereidheid deelindicatoren bestaan uit de percentages consumenten dat verwacht de komende twee jaar een huis of auto te zullen

kopen en de komende twaalf maanden belangrijke uitgaven te doen voor onderhoud of verbetering van de eigen woning. Bron: CBS

Productie, omzet en orders (orderontvangst) industrie

De productie is gedefinieerd als de volumeontwikkeling van de toegevoegde waarde tegen basisprijzen. De omzet betreft de factuurwaarde (excl. BTW) van de aan derden verkochte zelf vervaardigde of geassembleerde goederen en opbrengsten van diensten. De orderontvangst betreft de waarde (excl. BTW) van de geaccepteerde industriële orders in de verslagperiode. Bron: CBS

PMI (Inkoopmanagersindex)

De PMI (inkoopmanagersindex: Purchasing Managers Index) geeft een beeld van de Nederlandse industrie, maar óók van de gehele Nederlandse economie. De enquête wordt maandelijks ingevuld door 300 inkoopmanager bij bedrijven in de industrie die minimaal 10% van het BBP vertegenwoordigen. Een PMI-score van 50 duidt erop dat er geen verandering heeft plaatsgevonden. Onder de 50 geeft een daling aan en boven de 50 duidt op een groeiende economie. Hoogleraar prof A. van Weele geeft iedere maand redactioneel commentaar en een rapportcijfer.
Bron: NEVI/ Markit/ prof. A van Weele

Omzet Bouw, infra & installatie

Ontwikkeling van de binnenlandse omzet van de bouwnijverheid. Bron: CBS

FPT Vertrouwensbarometer

Elk halfjaar worden alle lidbedrijven van FPT bevraagd over de ontwikkeling van hun omzet de afgelopen maand, de omzetverwachting voor de komende maand en de ervaren concurrentiedruk. Weergegeven wordt het saldo van de positieve en negatieve antwoorden. Bron: FME/FPT

Actualiteit data en bronnen

In het rapport worden de meest actuele beschikbare data weergegeven. Bij alle data staat de bron en de datum van publicatie vermeld. Voor de macro data worden de meest actuele prognoses weergegeven van het CPB, DNB of één van de grote banken (ABN AMRO, ING en Rabobank). Deze organisaties verschillen vaak van inzicht (en definitie) waardoor deze cijfers van elkaar kunnen verschillen. Voor de bouwprognoses worden verschillende bronnen gebruikt (o.a. ABN Amro, BouwKennis, EIB, Euroconstruct, ING en Rabobank).

Weergave Data

Bij de meeste data wordt de ontwikkeling weergegeven als procentuele verandering ten opzichte van dezelfde periode (maand of kwartaal) in het daaraan voorafgaande jaar. Uitzonderingen hierop vormen het producenten- en consumentenvertrouwen (index), de werkloosheidcijfers (percentage van de beroepsbevolking en totaal aantal werklozen), inkoopmanagersindex en de FPT vertrouwensbarometer. De faillissementen worden zowel weergegeven als procentuele verandering ten opzichte van dezelfde periode(maand) in het daaraan voorafgaande jaar, als het jaartotaal
tot en met de desbetreffende maand.

FME POWERED BY DUTCH TECHNOLOGY

Wij wensen jullie goede zaken!

Disclaimer

Niets uit deze uitgave mag zonder toestemming worden gekopieerd of verder worden verspreid. Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de juistheid van de gepresenteerde informatie, zijn zowel FME als de FPT niet aansprakelijk voor eventuele fouten.

Voor vragen betreffende de FPT Marktmonitor neemt u contact op met FME Market & Data Analytics

Contactgegevens

06 5425 3978

www.fme.nl

Brigitte.bakker@fme.nl

Zoetermeer

FME POWERED BY DUTCH TECHNOLOGY